

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Referuntur sententiæ, & tertia ut verior & probabilior eligitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

Respondetur secundò, stando in alia lectione, quod in Scriptura nomine Presbyteri, saepe intelligitur Episcopus, quia Presbyter idem est quod senior, ut ibidem notavit S. Thomas. Similiter nomen sacerdotis, olim peculiariter accommodatum erat Episcopis, ut videre est in multis Conciliis Toletanis, & in Sidonio Apollinari lib. 9. Ep. 3. ad Faustum. Unde quando S. Ignatius Epist. 13. & S. Ambrosius lib. 3. de sacram. c. 2. dicunt, *Spirituale signaculum, & septiformem Spiritum Sanctum, dari ad invocationem Sacerdotis*, nomine Sacerdotis, intelligunt Episcopum.

79 Obijcitur tertio, quòd apud Armenos & Græcos, ex veteri consuetudine, Presbyteri passim confirmant.

Sed respondeo primò, ex moribus schismaticorum non posse sumi validum argumentum. Secundò dico, Presbyteros Græcos sacramentum conferre ex concessione Summi Pontificis, ut patebit ex dicendis articulo sequenti.

Obijcitur quartò Concilium Toletanum 1. c. 20. Arausicanum 1. can. 2. & Innocentius I. Ep. 1. cap. 6. dicunt Presbyterum, absente Episcopo, præsentem verò, non nisi fuerit ab ipso præceptum, posse alios ungere chrismate: Ergo ministri ordinarii Confirmationis non sunt soli Episcopi.

81 Respondeo concessio Antecedente, negando consequentiam, Concilium enim Toletanum non loquitur de unctione chrismatis in fronte, in qua consistit Confirmatio, sed de caeremoniali unctione, quæ fit in vertice baptizati: Arausicanum verò loquitur de reconciliacione solemniori, quâ olim ad Ecclesiæ gremium recipiebantur hæretici, qui ab hæresi convertebantur; ungebantur enim fortè ut supplerentur caeremoniæ ab Ecclesiâ in baptismo adhiberi solitæ, quam hæretici omiserant. Denique Innocentius aperte loquitur de caeremoniâ quâ ungebantur energumeni, ut demon expelleretur. Ratio autem horum omnium est, quia non licebat olim simplici sacerdoti ullâ ratione aliquem ungere chrismate, imò nec baptizare, nisi jubente aut procul absente Episcopo, & necessitate aliquâ urgente, ut patet ex Epistola 88. Leonis in fine, ubi habetur: *Sed neque coram Episcopis licet Presbyteris in baptisterium introire, nec præsentem Antistitem, infantem tingere, aut signare.*

ARTICULUS VI.

An possit Sacerdos confirmare ex commissione Papæ, vel Episcopi?

S. I.

Referuntur sententiæ, & tertia ut verior & probabilior eligatur.

82 IN hujus difficultatis resolutione tres sunt Authorum sententiæ, duæ extremæ, & tertia media. Prima docet solum Episcopum ita de jure divino, esse sacramenti Confirmationis ministrum, ut neque Episcopus, neque Summus Pontifex, possint committere simplici Sacerdoti, quod Confirmationem validè administret. Ita Durandus, Adrianus, Estius, Petrus Aurelius, & Catuysyrus, qui oppositam sententiam vocat hæreticam, more suo delirans, ut ait Vericelli, infra citandus.

Secunda asserit simplicem Sacerdotem posse esse ministrum extraordinarium hujus sacramenti, non tantum ex dispensatione Summi

A Pontificis, sed etiam ex commissione Episcopi, stando in solo jure divino, & secusà prohibitionem factâ à Summo Pontifice. Hanc tenent Simonius tomo 12. in Acta Apostolorum Tom. 26. Basilii Pontius in relect. de Confirmatione, & Martinus Ledesma.

Tertia sententia, quæ est media, & propterea Vericelli Tract. de missionibus Apostolicis 7. quæst. 129. refert Auctores quinquaginta, censet quod simplex sacerdos ex commissione & dispensatione Papæ, non verò Episcopi, sacramentum Confirmationis conferre possit.

Dico primò: Ex dispensatione & commissione Papæ, simplices Sacerdotes validè debent confirmare possunt.

B Probatur primò ex Florentino in decreto legentii, ubi postquam definisset ministrum sacramenti Confirmationis esse Episcopum, subdit: *Legitur tamen aliquando, per Apostolicam Sedem dispensationem, ex rationabili & urgente admodum causa, simplicem Sacerdotem, chrismate per Episcopum constituto, hoc administrasse Confirmationis sacramentum.* Quibus verbis licet Eugenius expresse non definat nostram sententiam, implicite tamen eam approbat, & gravissimum, ut ajunt Valentinus, Candidus, Caltropalaus, & alii, ipsi asserunt auctoritatis pondus.

Nec valet quod respondent aliqui ex Adversariis, nimirum Concilium ibi quidem recondere dispensationem factam esse aliquando à Sede Apostolica, eam tamen non approbare. Hoc enim est manifestè contra verba Concilii, quia Concilium dicit ex rationabili causa dispensationem à Sede Apostolicam, ut simplex Sacerdos confirmaret: Sed non potest esse rationabilis causa ad conferendum sacramentum invalidum & nullum, hoc enim sacramentum non est, sed illicitum, & fallax imitatio sacramenti: Ergo &c.

Probatur secundò conclusio ex duobus aliis Conciliis, Tridentino nimirum & Senonensi. Tridentinum enim sess. 7. can. 2. de Confirmatione cum ait solum Episcopum esse ministrum ordinarium hujus sacramenti, satis aperte insinuat, aliud esse posse extraordinarium, licet Sacerdotem, ex dispensatione & concessione Summi Pontificis. Senonense verò videtur omnino supponere sacerdotem simplicem ex privilegio posse confirmare, cum ait in decretorum cap. 38. *Si quis sine* (loquitur de Abbatis) *qui contendunt competere facultatem confirmandi ex privilegio, volumus quod cum primam fuerint requisiti de privilegio, fidem facere teneantur.*

Probatur tertio ex facto S. Gregorii I. quilibet 3. Epist. 9. prohibuit Presbyteris Sardiniam, ne confirmarent: at cum intellexissent eandem inde ortum, concessit iis confirmationem, ut refertur in cap. Pervenit dist. 96. & testatur Simonius anno 594. Sic autem ait S. Gregorius: *Pervenit ad nos, quosdam scandalizatos fuisse, quod Presbyteros chrismate ungere eos qui baptizati sunt, prohibuimus. Et nos quidem secundum usum veteris Ecclesiæ nostræ fecimus: sed si omnino hac de causa aliqui contristantur, ubi Episcopi desunt, ut Presbyteri etiam in fronte baptizatos chrismate tangere & dantes, concedimus.*

Respondent Estius & Aurelius, D. Gregorius solum cum illis sacerdotibus dispensasse, ut quando baptizarent, ungerent in fronte, ut ceret ne quadam caeremoniali, non verò sacramentali, sive ut unctione quæ fit in pectore vel in humeris eorum qui baptizantur, eandem in fronte facerent.

Sed contra est Concilium Florentinum citatum, quod concessionem illam intellexit de sacramento Confirmationis. Eodem modo eam intellexit D. Thomas hic art. 11. nam cum sibi primo loco objecisset: Videtur quod non solum Episcopus hoc sacramentum conferre possit, Gregorius enim scribens Januario Episcopo dicit: *Pervenit ad nos quosdam scandalizatos fuisse &c.* sic respondet: *Ad primum dicendum, quod Papa in Ecclesia habet plenitudinem potestatis, ex qua potest quaedam que sunt superiorum ordinum committere quibusdam inferioribus, sicut quibusdam Presbyteris concedit conferre minores ordines, quod pertinet ad potestatem Episcopalem; & ex hac plenitudine potestatis concessit Beatus Gregorius Papa, quod simplices sacerdotes hoc sacramentum conferrent, quandiu scandalum tolleretur.*

Respondent alii, quod tempore D. Gregorii omnes Sacerdotes erant Episcopi, quamvis non omnes haberent jurisdictionem Episcopalem, sed unus duntaxat in singulis civitatibus, qui per anonomasiam nomen Episcopi retinebat, & solus regulariter sacramentum Confirmationis administrabat.

Sed in primis hæc responsio est contra Florentinum, & D. Thomam, qui loquentes de illa dispensatione, eam de simplici sacerdote exposuerunt. Deinde impugnatur ex eo quod licet probabile sit quod initio Ecclesiæ omnes sacerdotes erant Episcopi, tamen incredibile omnino est, quod illa consuetudo simul cum dignitate sacerdotis consecrationem Episcopalem conferendi, adhuc duraret tempore D. Gregorii, cum jam multi essent Presbyteri, & ante D. Gregorium dixerit Eusebius Papa articulo præcedenti citatus, confirmationem datam à sacerdote, esse irritam.

Tertio alii dicunt, sacerdotes illos quibus facultatem confirmandi concessit D. Gregorius, fuisse per ipsum constitutos, quantum ad istum actum, Episcopos.

Sed contra: Cum ordo Episcopalis consistat in indivisibili, si Sacerdotes illi Episcopalem ordinem receperunt, verè fuerunt Episcopi, & consequenter nulla fuit cum eis dispensatio: quod si non receperunt illum ordinem, nullo modo constituti sunt Episcopi. Adde quod absentes, quales erant illi sacerdotes, nullo modo possunt ordinari.

Probatur quartò conclusio variis Authorum testimoniis, qui asserunt facultatem confirmandi sepe simplici sacerdoti fuisse commissam. In primis enim hanc consuetudinem ut Presbyteri confirmarent, viguisse in Ægypto, tradit Author ævæ Ambrosio, & qui citatur nomine Ambrosii, in cap. 4. Epistolæ ad Ephesios, & Author librorum veteris testamenti, qui sub nomine Augustini communiter citatur, nam quæst. 101. sic ait: *In Alexandria, & per totam Ægyptum, si quis Episcopus, designat Presbyter.* Item in Ecclesia Græca, jam pridem, & diu ante schisma, inductum morem fuisse, ut Presbyteri Græci deint communiter Confirmationem, ex concessione videbatur Summi Pontificis, tacita, vel expressa, eaquæ dere non fuisse reprehensos in Concilio Florentino, scribit Arcudius lib. 2. de Sacramentis c. 10. Imò consuetudinem illam Ecclesiæ Græcæ tacite approbasse videntur Eugenius & Concilium: nam sess. 25. cum Eugenius undecim quæstiones Græcis proposuisset, inter quas sexta erat, *Cur non Episcopi, sed sacerdotes, inungant sacro Chrismate, cum hoc Pontificibus sit datum?* addit in

Tom. V.

A fine Concilium: *Hæc à Latinis objecta, Mitylenensis Presul, legitime, & secundum Canones, omnia dissolvit, præterquam duo, videlicet separationem matrimonii quoad vinculum, & creationem Patriarchæ extra Constantinopolim.*

Demum plura extant diplomata, quibus non ita pridem permissum est à Summis Pontificibus, aliquibus sacerdotibus, ut sacramentum Confirmationis conferrent: nam pro Indis hanc facultatem concesserunt fratribus Minoribus Joannes XXII. & Leo X. ut patet ex Roderico in suo Bullario Regularum, in Bulla, Leonis X. Idem concessit aliquibus Patribus Societatis Jesu Gregorius XIII. ut testantur Arcudius, Suarez, Candidus, & alii. Item idem Gregorius concessit ut Abbates, qui asserunt se habere privilegium confirmandi à Sede Apostolica, id agant cum consensu ordinarii, ut testatur ex Armendariz Barbosa, de potestate Episcopi, Allegat. 30. nu. 5. Unde Concilium Senonense supponit Abbates posse confirmare ex privilegio Sedis Apostolicæ, ut supra ostendimus, idque etiam Sacra Congregatio Cardinalium interpretum Concilii, circa sess. 7. declaravit. Imò Averfa quæst. 72. sect. 5. concl. 3. asserit quod in Italia Abbas Sanctæ Barbaræ Mantuanus, facultatem à Sede Apostolica habere dicitur hoc sacramentum administrandi.

Dico secundò, Episcopos non posse committere Presbyteris ut confirmet, sed jure divino, id soli Romano Pontifici reservatum esse.

Probatur primò ex Florentino, nam in Decreto Eugenii, ut specialis prærogativa Sedis Apostolicæ refertur, quod per ejus dispensationem aliquando simplices Sacerdotes confirmaverint, clare insinuans, id nec concessum fuisse ab aliis Episcopis, nec valere, si concederetur. Item si Patres Concilii Florentini non supposuissent tanquam certum, Presbyteros non posse ex sola commissione Episcopi confirmare, non proposuissent sess. 25. Græcis istam quæstionem: *Cur non Episcopi sed sacerdotes inungant sacro Chrismate?* Ergo &c.

Probatur secundò ex D. Thoma supra citato: Ut enim probeat summum Pontificem posse concedere simplici Sacerdoti facultatem confirmandi, recurrit ad plenitudinem & eminentiam potestatis, quæ est in solo Romano Pontifice, Christi Vicario: Ergo censet Episcopos non posse concedere Presbyteris, ut confirmet, idque esse reservatum de jure divino solo Romano Pontifici.

Probatur tertio conclusio ratione fundamentali: Quæ spectant ad regimen totius Ecclesiæ, de jure divino soli Romano Pontifici competunt, cum illi soli à Christo universalis Ecclesia commissa sit: unde solus Summus Pontifex, non autem Episcopus, potest infallibiliter determinare dogmata fidei: item quoad ea sacramenta in quibus non est determinata certa forma, vel materia, solus Summus Pontifex potest eam determinare, non autem Episcopus. Sic solus Summus Pontifex potuit determinare formam Confirmationis, quia hæc non fuit determinata à Christo, prout fuit determinata forma Baptismi. Sic etiam Concilium secundum æcumenicum, à Sede Apostolica approbatum, determinavit formam quæ Græci in Confirmatione utuntur, nempe *Signaculum donis Spiritus Sancti*. Sic denique solus Summus Pontifex potuit determinare, & nunc etiam potest variare formam benedicendi factum chrismi, non autem Episcopus.

Y 2

copus, quia ista omnia spectant ad regimen totius Ecclesiae: At providere de idoneo ministro Confirmationis in aliquibus casibus extraordinariis, in quibus Episcopus adesse non potest ad illud sacramentum ministrandum, etiam spectat ad regimen totius Ecclesiae, nam ritus sacramentorum ad universae Ecclesiae regimen pertinent: Ergo committere Presbyteris ut confirment in aliquibus casibus extraordinariis, de jure divino Summo Pontifici reservatum est.

96 Confirmatur: Cum nullum esset decretum Summi Pontificis, prohibens Episcopis ne conferant simplici Sacerdoti hoc privilegium, si jure divino illud concedere possent Episcopi, non esset cur illa potestate aliquando non usi essent: Ergo cum nunquam legatur, Presbyteros ex Episcopis iussione confirmasse, sed tantum ex Sedis Apostolica privilegio, signum est, quod ex Christi institutione descendit, quod solus Summus Pontifex, ob suae plenitudinem potestatis, possit constituere simplicem Sacerdotem, ministrum extraordinarium Confirmationis: sicut solus Summus Pontifex, non autem Episcopus, potest committere Presbytero, ut conferat minores ordines.

§. II.

Solvuntur objectiones.

97 Obijcies primo contra primam conclusionem: Eusebius, & Innocentius IV. articulo praecedenti relati, docent sacramentum Confirmationis non posse unquam ab aliis confici, nisi à Summis Sacerdotibus, seu Episcopis: idemque habet Melchisedes in Epistola decretali ad Episcopos Hispaniae. Item Innocentius III. cap. 4. de consuetudine, constituit ut fideles potius careant sacramento Confirmationis, quam ut à Presbyteris illud acciperent: At si potuissent Presbyteri ex commissione Summi Pontificis confirmare, id debuissent potius Summus Pontifex ipsis concedere, quam privare fideles illo sacramento: Ergo non possunt Presbyteri ex commissione Summi Pontificis sacramentum Confirmationis conferre.

98 Respondeo quod quando tres primi Summi Pontifices afferunt solos Episcopos posse sacramentum Confirmationis conferre, loquuntur de potestate ordinaria: non negant tamen id posse Presbyteros de potestate extraordinaria, & ex commissione Summi Pontificis. Addo quod, cum Presbyteri Chrismare duntaxat ab Episcopo confecto confirmare possint, Episcopi etiam tunc manu Presbyterorum confirmare videntur.

Ad decretum verò Innocentii IV. dicendum est, Pontificem loco citato solum declarasse, factius esse carere Confirmatione, etiam in necessitate, quam illam petere à Sacerdotibus nonnullis, qui licet non haberent ad hoc speciale commissionem Sedis Apostolicae, suam tamen temeritate confirmabant, pretendentes consuetudinem.

99 Obijcies secundo: Si Summus Pontifex posset facultatem confirmandi concedere simplici Sacerdoti, vel id posset ratione potestatis ordinis, vel ratione potestatis jurisdictionis? Non ratione potestatis ordinis, omnes enim Episcopi aequalem potestatem ordinis habent cum Summo Pontifice, & tamen non possunt hanc facultatem concedere simplici Sacerdoti. Neque ratione potestatis jurisdictionis: Tum quia confirmare non dependet à potestate jurisdictionis, sed ordinis, proindeque nec potestatem concedere ad confirmandum: Tum etiam quia aliis

A posset Summus Pontifex, antequam esset electus in Episcopum, & quando solum electus est, facultatem illam concedere, quod tamen videtur falsum, quandoquidem ipse non potest tunc confirmare: Ergo &c.

Confirmatur: Si posset Summus Pontifex facultatem confirmandi concedere simplici Sacerdoti, etiam illam poterit conferre Diacono, cum neuter habeat ipsum ordinem Episcopatus. Sed hoc secundum non potest, ut communiter docent Theologi: Ergo nec primum.

B Ad objectionem respondeo, Summum Pontificem posse concedere simplici Sacerdoti facultatem confirmandi, ex plenaria potestate jurisdictionis quam habet in totam Ecclesiam. Ad primam probationem in contrarium, dico quod licet confirmare non dependeat à potestate jurisdictionis, quando potestas ordinis ad confirmandum est completa & perfecta, qualis est potestas Episcopalis: dependet tamen à superiore jurisdictionis potestate in Summo Pontifice existente, quando est, sicut potestas simplicis Sacerdotis, ut completa ad illum effectum. Ad secundam probationem, concedo sequelam, licet enim Summus Pontifex ritè electus, nondum tamen Sacerdos, non possit confirmare, quia confirmatio est actus ordinis, potest tamen simplici Sacerdoti potestatem confirmandi committere, quia ista commissio est solummodo jurisdictionis. Sicut Episcopus electus, & consecratus à Papa, nondum tamen ordinatus Sacerdos, potest Sacerdoti dare facultatem audientis confessiones, quas ipse audire nequit.

C Ad confirmationem nego sequelam Majoris: operatio enim sacramentalis in corpore Christi mysticum, procedere debet ab habente potestatem in Corpore Christi verum, quam tamen non habet Diaconus, quandoquidem nequit consecrare. Unde D. Thomas in 4. dist. 7. quaest. 1. quaest. 3. Promovere ad illas perfectiones non respiciunt corpus Domini verum, sed solum corpus mysticum, potest à Papa qui habet plenitudinem Pontificalis potestatis committi Sacerdoti, qui habet aliam summam super corpus Domini verum, non autem Diacono, vel alicui inferiori, qui non habet per se corpus Domini verum, sicut nec absolvere in foro poenitentiali.

D Obijcies tertio: Sine ministro instituto à Christo non potest perfici sacramentum, minister enim non minus est de integritate, vel saltem de necessitate sacramenti, quam materia & forma: Sed minister Confirmationis à Christo institutus, non est simplex Sacerdos, sed Episcopus: Ergo non nisi ab ipso, & non à simplici Sacerdote, potest aliquando hoc sacramentum conferre.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem, licet enim solus Episcopus habeat ex ordinatione Christi esse minister ordinarius Confirmationis, habet tamen ex eadem institutione simplex Sacerdos, ut minister extraordinarius illius effici possit, per commissionem Summi Pontificis.

Dices, Collatâ hac commissione simplici Sacerdoti, vel per potestatem ordinis habet quod possit confirmare, vel per potestatem jurisdictionis? Non per potestatem ordinis, aliâs cum per commissionem hanc nullum ordinem recipiat, idem posset abique commissione. Neque per potestatem jurisdictionis, alioquin idem posset laicus, utpote qui cujuscunque jurisdictionis est capax: Ergo &c.